

„Atunci am înțeles că nimic nu durează în suflet, că cea mai verificată încredere poate fi anulată de un singur gest, că cele mai sincere posesiuni nu dovedesc niciodată nimic.”

- Mircea Eliade

NATIUNEA

continuitate pentru neam și țară

Informație, opinie și atitudine publicistică

Achiziționarea de mâine a bunurilor doar ca drept următor de folosință: confiscarea în dreptul absolut al statului a drepturilor noastre individuale de proprietate...

Cezar Adonis
Mihalache

Deși se simte în spațiul public o ușoară „reacțiune”, virtuală chiar înainte de a mai fi empatic-socială, ca determinare de a protesta, fie și din spatele tastaturilor, într-un mod dacă, nu încă argumentat juridic, cel puțin ca formă de contrare a unor (non)argumente ale guvernanților, politicienilor, sistemului, prin transformarea în șabloane și invective, totuși, impozitul pe casă nu este (nu încă!) un impozit direct pe proprietate. Dar spre asta se tinde. Spre transformarea proprietății personale într-o simplă posesie și aceea plătită ca uzufruct în folosul statului. O camătă de stat anuală pentru a mai avea ceva în aparentă proprietate... Obiectul, mijlocul de deplasare, imobilul, dar nu „stricto-sensu” ca proprietate consfințită în Legea supremă, ci un soi de acord de posesie-folosință. Iar realitatea este că nu acest guvern bolovănos a inițiat schimbarea de paradigmă vizând noțiuni și drepturi fundamentale de neatins... De torpile a însăși fundațiilor noastre după momentul Decembrie '89, un decembrie pe care ar trebui să-l omagiem, dincolo de inserțiile dubioase ale vremurilor de atunci, de confiscare a mișcării de eliberare și transformare a acesteia într-un afet al unei lovituri de stat, ca Moment Istoric, căci, nu pare că vom mai avea parte prea curând de o asemenea, fie și epigonă (în comparație cu acelea făurite de înaintași) clipă astrală... Și trebuie spus că acțiunea de confiscarea a dreptului (ca formă juridică) de proprietate, nu a proprietăților în sine (acest lucru va urma, ca efect a ceea ce e întâmplă acum) a fost subversiv interpusă în spațiul nostru cu mai mult timp în urmă. Prin acțiuni punctuale, de tip bisturiu, care nu au produs la acel moment reacțiile suficiente de contrapunere a noastră. Chiar dacă părea că nu suntem încă, în deja amorțeala de la acel moment, într-o conjunctură pe deplin fatidică, nihilistă chiar... De fapt, „vămuirea” dreptului de proprietate a început cu domeniile web, prea puțin deranjante pentru marea masă (tot mai amorfă) a societății pentru a genera suficiente scânteii, printr-o mișcare ce a înfipt un țărnuș în pieptul nostru constituțional, decizându-se ca toate domeniile de internet achiziționate anterior (cu drept

de proprietate „pe viață”) să fie transformate în domenii de uzufruct în interesul statului. În interesul bugetar al unei agenții de stat, care, încălcând un drept de proprietate consfințit constituțional, a început să încaseze tarife „de prelungire” a numelor de domenii web (un șiretlic, pentru că proprietatea nu poate fi prelungită, ea există „de facto”, până la concesionarea, donarea, vânzarea „obiectului”), motivația sistemului fiind una șubredă: „curățarea” internetului de vreascurile de site-uri care zăceau pe acolo... Periclitând, ni se spunea, posibilitatea internetului de a mai putea crea noi și noi domenii (deși eram la ani distanță de posibila „sufocare” a internetului, iar, între timp, oricum sfera lui de posibilități de a gestiona adrese web noi s-a extins prin alte tipare de algoritmi)...

Or, deja recunoaștem „melodia”, nu?!... Ba, îi regăsim sinistrul refren în aproape toate măsurile guvernanților din ultimii ani, unde era aplicat, tot așa, pentru a curăța ceva... De exemplu, zona economică de „conglomeratele” de firme fantomă, care nu făceau nimic, rămase în adormire, amorțeală, uitare, singurul rău reproșabil din partea sistemului fiind doar faptul că ele (majoritar, autohtone) erau (încă) acolo. În rest, prea puține vinovății reale, pentru că nu ele produceau presupusele prejudicii bugetelor de stat, cel mult fiind datoare cu restanțe de impozite și taxe. Dar atât! Pentru că nu ele erau acele „găuri negre”, cum se prezentau lucrurile, care măcinau chipurile sacii bugetari...

Era însă o acțiune de impunere a statului, a posibilității lui de abuz prin intermediul sistemului guvernamental, administrativ și politic. A posibilității acestuia de a (ne) suspenda, de a (ne) șterge, inclusiv cu tasta „delete” pentru cei ce nu acceptau mecanismul de spoliere prin plățile anuale, deși au cumpărat inițial un bun (domeniul site-urilor) pe perioadă nedeterminată... Toate acestea pentru a strecura starea de acceptare ca metodă de conversie a paradigmatelor (juridice) „învechite”... Atât în cazul proprietarilor de site-uri (transformați în „deținători”), dar și a utilizatorilor, pentru că, vorbind despre domenii de internet, evident nu era vorba doar despre proprietarii (deținătorii) acestora, ci și de utilizatori, privați abuziv de stat (în cazul închiderii de către sis-

tem a unui site pentru neplata taxei anuale a domeniului web) de dreptul de informare, exprimare). Scopul? Verificarea gradului de conformare și supunere față de aceste prime abuzuri asupra dreptului de proprietate. Iar astăzi avem urmarea acelei lipse de reacții la împunsătura de căpușă-cămătar a sistemului, o nonreacție datorată și faptului că taxele de utilizare ale dreptului nostru asupra unui bun achiziționat (domeniul web) erau mici în raport cu eforturile și costurile de a riposta și a repune (prin Justiție) lucrurile în statusul lor constituțional...

Astăzi, așadar, se mai face un pas... Nu, nu este cel de confiscare/preluare directă în sarsanaua statului a drepturilor noastre individuale de proprietate... Nu încă... Pentru că impozitele actuale „pe proprietate” nu sunt direct pe dreptul nostru juridic de proprietate. Dar ne apropiem de acel punct... Și în privința imobilelor, și a mijloacelor auto... Pentru că, momentul în care vom putea spune că impozitele pe casă, pe mașini, chiar sunt impozite pe dreptul de proprietate va fi în clipa în care acestea se vor raporta la valoarea în sine a bunurilor (auto) ori valoarea de piață (casele). O valoarea de piață ce va transforma practic casele noastre în mijloace de facto considerate că produc, că ne aduc venituri (bani)... Dar, dacă privim atenți mărlăniile guvernanților, mult prea ușor trecute cu vederea pentru că s-au subsumat în mentalul nostru de invidiere a celor avuți (fără legătură cu eventuale porniri empatice de Robin Hood, scuzaabile, justificabile la anumite dimensiuni de raportare), avem amprenta fiscală a impozitelor (de confiscare) din viitorul imediat. Prin deja raportarea de acum la valoarea de achiziție a autoturismelor din categoria „de lux”. Iar dacă ne-am fi concentrat pe mecanismul fiscal în sine al taxei „pe lux”, dar și pe nota de fundamentare a introducerii ei, am fi înțeles că acolo nu se construia un mijloc coercitiv ocazional, ci precedentul de extensie fiscală asupra tuturor bunurilor noastre. Astăzi încă subsumate dreptului de proprietate, mâine doar în cel al acordului dat de stat pentru folosință, utilizare. Al achiziționării inițiale a orice doar cu drept următor de folosință...

Din Ucraina în Groenlanda... și înapoi...

Cristi
Pantelimon

Războiul din Ucraina nu se dezmințe. Va schimba lumea. Xi Jinping a spus-o direct, după declanșarea ostilităților, când a prevăzut schimbări nemaiîntâlnite de un secol. Asemenea schimbări nu s-au mai văzut, într-adevăr, de un secol, de când, stimulată de invitația Angliei, SUA a pășit pe teritoriul european ca putere care a dictat pacea de la Paris. Următorul pas decisiv a fost făcut după al doilea război mondial, când, din cauza vechiului antagonism ruso-german și franco-german (practic, blestemul Europei moderne), continentul european a fost pe jumătate ocupat militar de SUA. Elementele care au dictat atunci ocuparea militară a Europei lipsesc azi. Germania și Rusia aveau legături economice din ce în ce mai strânse. Franța și Germania reușiseră să îngroape securea războiului; mai mult, se vorbea despre partajarea nucleară, adică despre posibilitatea ca cele două state să se angajeze împreună în gestionarea militară a bombei atomice. Nici relațiile Franței cu Rusia nu erau deloc proaste. În plus, China, puterea cea mai impunătoare a Eurasiei, începuse să se lege de subcontinentul european prin gigantul proiect al Noului Drum al Mătăsii. În aceste condiții, prezența militară americană pe continentul european era superfluă. Doar un război ar mai fi putut să justifice așa ceva; și am avut războiul din Ucraina. Problema este că, odată început, acest război nu putea fi pierdut de Rusia decât dacă întregul continent european s-ar fi mobilizat împotriva ei. Caz în care, s-ar fi ajuns, cel mai probabil, la un război atomic. Dar ce sens ar fi avut acest scenariu apocaliptic? SUA au știut de la bun început că războiul e pierdut și de aceea nici nu au asistat Ucraina la capacitate maximă. Problema americană era să vadă dacă unitatea Europei se clatină și, mai ales, dacă Europa și Rusia se pot antagoniza pe termen lung. Dar, dacă strategii americani gândeau astfel, nici europenii nu erau naivi. Războiul se va termina cu victoria simbolică a Rusiei. În partea occidentală, nu avem responsabili. SUA au ridicat în aer porumbelul păcii, iar europenii se pregătesc de același lucru. Momentul este critic pentru NATO, iar pasul decisiv pe care americanii îl pot face acum este să pregătească momentul post-NATO. A privi Eurasia ca un întreg este dureros, dar, probabil, SUA percep acum o atare realitate. Groenlanda este un Taiwan

Serie Nouă
Anul XIV

Numărul 762
28 ian. - 3 febr. 2026

imens în fața masei eurasiatice. SUA se pregătesc de apărare în acest fel, securizându-și (ca de obicei) căile maritime (în cazul acesta traversarea prin N-V din-spre Pacific spre Atlantic). Căile de comunicație sunt vitale pentru orice talasocrație. S-a văzut în scurtul și dramatic episod al Venezuelei. Bugetul imens al SUA pentru apărare pentru anii următori, care a crescut cu 50 la sută, în condițiile în care a început, de fapt, retragerea de pe diferite alinamente europene, spune multe. SUA se vor baricada. Între timp, așa cum era de așteptat, Franța a preluat inițiativa apărării europene. E. Macron declară că sistemele antiaeriene franceze sunt superioare Patriotului. Vom fi invitați și noi să le cumpărăm – și le vom cumpăra, cel mai probabil. Rămân, evident, câteva necunoscute. Marea Britanie joacă un joc ambiguu. Laburiștii fac loc Chinei în insulă (sunt deja proteste pentru imensa ambasadă a Chinei de la Londra), conservatorii mai privesc spre Washington. Dar insula britanică e prea izolată și prea mică pentru un război atât de mare. Fără Eurasia, nici ea nu poate reprezenta mare lucru. În plus, într-o mișcare de sufocare, China deja a pus piciorul în Canada, care recunoaște, prin vocea primului ministru, Mark Carney, că e timpul noii ordini mondiale (cea a Chinei). Când s-a vehiculat ideea aderării Canadei la UE (probabil se va mai auzi), era vorba despre același lucru. Eurasia bătea în poarta SUA, prin intermediul UE. Polonia a fost mereu calul troian al talasocrațiilor între Germania și Rusia. Va mai fi? Nu știm câtă vreme. Cu o Românie în care fragila putere europeană rezistă bine, Polonia va ezita să mai joace rolul indus de Washington. Va fi din ce în ce mai greu.

Toate aceste reasezări vor lua timp, poate decenii. Dar americanii privesc cu anticipație de decenii și se pregătesc. Nici ceilalți nu stau degeaba. Când un strateg rus declara în anii 90 că extinderea SUA și NATO spre Est va epuiza America, probabil că rușii se așezaseră deja la pândă, alături de tovarășii chinezi! Acum a început Stalin-gradul de rit nou. Războiul din Ucraina este urmarea primului război mondial, în care puterile europene ajunseseră la apogeul dezbinării. Incapabilă să se unească sub sceptrul lui Napoleon și sub ambiția lui Hitler, Europa se va federa în jurul înțelepciunii milenare chineze și a resurselor Rusiei. În caz contrar, ea va fi strivită sau măcar bine înmuiată de valurile Atlanticului!

Despre tentația executivă a umbrelor. Și butoane roșii. În AI.

Zoe
Dantes

Am dat cu nasul în discursul atotștiutorului generalului în rezervă Florian Coldea. Tăticul Statului Pararel care se vrea, el, Statul la vedere. Acum. Există momente în istorie când ideile nu se mai anunță prin forță, ci prin „rațiune”. Nu mai vin cu bocanci, ci cu prezentări PowerPoint. Nu mai strigă ordine, ci vorbesc despre „eficiență”, „anticipare” și

de aceea, într-un stat democratic, li s-a acordat un rol clar: să servească puterea civilă(ce puțin așa se zice), nu să o înlocuiască. A transforma acest rol într-unul executiv nu este un progres instituțional, ci o Mutație de Regim.

Discursul ne invită să credem că democrația este o formă depășită de guvernare, bună poate pentru vremuri liniștite, dar inefficientă în fața crizelor. Parlamentul? Prea lent. Alegerile? Prea emoționale. Dezbaterea publică? Prea

fie instrument, ci finalitate. Să nu mai avertizeze, ci să hotărască. Să nu mai protejeze democrația, ci să o „administreze” până la dispariție, în numele binelui ei. Care este doar binele lor și dictatura bocancilor pentru noi. Ni se spune că intenția nu este dictatura.

Desigur. Niciodată nu este. Dictaturile nu se anunță ca dictaturi; ele se prezintă ca soluții temporare, tehnice, raționale. Ele apar mereu „pentru că situația o cere”. Iar situația, ce coincidență, cere mereu.

cetățeanul. Mai îndreptățită decât votul. Iar istoria ne-a învățat un lucru simplu, pe care niciun discurs sofisticat făcut cu butonul roșu al AI ului, mai nou, nu îl poate șterge: când serviciile secrete încep să conducă statul, statul încetează să mai aparțină oamenilor. Restul este doar retorică bine îmbrăcată.

Statul lui Coldea este versiunea cu spioni și butoanele roșii. Într-un moment istoric demn de un spin-off mai puțin popular la serialului House of Cards, a

trebarea: „Cine controlează pe cei care au controlul?”. În fond, așa cum am putea spune cu un zâmbet amar: dacă tot vrem să ne conducă cineva infinit mai rațional și informat de ce să nu-l programăm direct? Avast! Serviciul Secret AI 3000 și cu decizii executive automatizate.

Din nou, fără buton „undo”. Și astfel, din Statul Pararel, domnul Coldea scoate la lumină cel mai umed vis al său: să fie președinte sau eventual Dictator. În dimineața în

„guvernanță inteligentă”. Un fel de stat AI cu butoane roșii, taste, dar fără tasta „undo”. Discursul lui Coldea despre „puterea executivă a serviciilor secrete” se înscrie perfect în această tradiție a autoritarismului politicos, care nu cere obediență, ci „încredere deplină”.

La prima vedere, totul pare rezonabil. Lumea e complicată, amenințările sunt hibride, politicienii sunt înceți, democrația e zgomotoasă. Și atunci apare soluția elegantă: cei care știu tot, văd tot și anticipează tot să nu se mai limiteze la a informa, ci să „decidă”. Ce poate merge prost? Răspunsul scurt: tot ce a mers prost în istoria modernă, dar spus mai frumos. Ambalat în hârtie de mătase.

Serviciile secrete, prin definiție, operează în afara luminii. Nu din răutate, ci din necesitate. Ele funcționează fără transparență, fără dezbateri publice, fără responsabilitate electorală. Tocmai

haotică. În schimb, se oferă o soluție „matură”: decizia tăcută, informată, ferită de ochiul cetățeanului. Cu alte cuvinte, „statul condus de cei care nu pot fi întrebați nimic”.

Visul lui Coldea, visat undeva prin Irak, cu ani în urmă. Între niște ziariști „răpiți” și geanta cu bani pentru „recuperare”. Aici ironia devine amară. Pentru că ni se cere să avem încredere absolută într-un mecanism care, prin natura lui, nu poate fi controlat decât formal. Ni se propune o putere executivă care nu poate fi sancționată la vot, nu poate fi trasă la răspundere publică și nu poate fi contestată real, pentru că orice contestare poate deveni, foarte ușor, o problemă de „securitate”. Când totul devine problemă de „securitate”, ușa „beciurilor domnești” se deschide larg pentru oricine. Printr-o tastă roșie!

Este, dacă vreți, visul perfect al oricărei birocrății secrete: să nu mai

Și mai ales continuu. Noi știm asta de 30 de ani. Cel puțin! Într-un asemenea stat, cetățeanul nu mai este suveran, ci beneficiar. Nu mai participă, ci primește. Nu mai întreabă, ci este informat selectiv. Iar dacă are nelămuriri, i se va explica, calm și superior, că nu are toate datele. E nevoie de AI -ul butoanelor roșii și urma bocancilor. Poate cea mai tulburătoare parte a discursului nu este ce spune explicit, ci ce presupune tacit: că libertatea este un lux, iar controlul o virtute.

Că transparența este o vulnerabilitate, iar opacitatea devine un semn de maturitate. Că democrația trebuie „optimizată” până când nu mai deranjează pe nimeni. Și se transformă în Dictatură. Pe față! În final, nu asistăm la o viziune despre viitor, ci la o confesiune despre tentație. Tentația permanentă a puterii de a se considera mai competentă decât societatea. Mai lucidă decât

propus la Davos ceea ce unii ar putea numi „upgrade-ul suprem al serviciilor secrete: trecerea de la rolul de simplă bucătărie de informații la cel de chef executiv al statului modern. Ne imaginăm scena: un auditoriu internațional, lumină caldă, slide-uri cu hărți strategice și un discurs pe măsură. În loc de Veni, vidi, vici”, audiența a primit ceva de genul: „Hai să acordăm SRI ului un spatiu de decizie atât de mare încât să-l putem pune la butoane și când se votează bugetul și când se votează la ce serial vă puteți uita. Voi! În traducere liberă ar fi: „când ai un aparat de informații performant, de ce să mai ai nevoie de alegeri?”.

Totul se poate face „mai eficient în umbră” cu decizii invizibile publicului, adică „inteligente”. Coldea propune un „creier strategic permanent activ”, un sistem în care deciziile nu mai sunt „politice” ci „predictive” bazate pe date secrete.

De aici se naște în-

care și eu am să-mi vad de viață, după ce voi citi pe știrea: „România în Dictatura statului pararel care s-a intersectat cu statul civil care și-a dat obștescul sfârșit”. Vom închide obloanele, ne vom lua rucsacele și vom pleca în lume! Trotinetele le rămân lor. Ca și bananele împreunate cu blugii. Minunata lume nouă a sosit!

Dixit!....

Unde sunt oamenii politici de altădată?...

Petru
Jipa

Unde sunt acele organizații ce reglementau problemele națiunilor în lume? Dispar ca fumul unei lumânări care se stinge, fără fanfară, fără ecou, doar mirosul slab și acru al absenței care persistă în holurile unde odinioară se aflau. Unde sunt oamenii politici de altădată? Unde sunt oamenii de stat de altădată? Nu cei sătuli de scandal sau de timp, ci cei ale căror nume încă zumzăie în manualele școlare, ale căror discursuri au fost sculptate în marmură și în memorie deopotrivă, bărbați și femei care au purtat convingerea ca pe o a doua mânășă și au mânuit puterea nu ca pe o armă, ci ca pe o administrare. Erau arhitecți, nu echipe de demolare. În timp ce politica de astăzi seamănă adesea cu o cursă, o ștafetă cu fragmente sonore, fiecare sprinter aruncând ștafeta înainte de a trece linia de sosire, liderii de altădată au construit poduri peste prăpastiile ideologiei. Au negociat nu pentru titluri, ci pentru istorie; au făcut compromisuri nu pentru a îmbuna sondajele, ci pentru a păstra pacea. Gândiți-vă la gravitatea liniștită a unui tratat semnat, la greutatea unei scrisori scrise de mână către un rival, la curajul de a

schimba cursul atunci când conștiința o cerea. Autoritatea lor nu a fost amplificată de algoritmi, ci ancorată în integritate, cu creștere lentă, adânc înrădăcinată, neclintită de vânturile populismului. Și totuși, nu erau sfinți. S-au împiedicat. Au judecat greșit. Au purtat petele epocilor lor. Dar ceea ce i-a diferențiat nu a fost perfecțiunea, a fost „prezența”. Și-au ocupat funcțiile mai întâi ca cetățeni, apoi ca lideri; au ascultat înainte de a legifera, s-au întristat înainte de a guverna, și-au amintit că puterea vine de la oameni, nu de la platforme. Astăzi, politica prea adesea se ridică îmbrăcată în filtre, programată pentru audiență, separată de demnitatea liniștită a deliberării. Microfonul a devenit mai tare; conștiința, mai liniștită. Deci, unde sunt ei? Nu au dispărut, transmutați. Ei locuiesc în arhivele lipsite de farmec ale curajului civic: în profesorul care predă istoria nu ca mit, ci ca o oglindă morală; în elevul care pune întrebări nu pentru a perturba, ci pentru a aprofunda; în alegătorul care alege înțelepciunea în locul umorului, substanța în locul spectacolului. Nu sunt relicve, sunt rădăcini. Și rădăcinile nu strigă; țin pământul astfel încât să poată crește copaci noi, nu identici, dar demni. Poate că adevărata întrebare nu este „unde sunt”, ci „unde au ple-

cat”, unde ne aflăm „noi”? Nu în galeriile puterii, ci în actele tăcute, zilnice de a alege decența în locul dezbinării, răbdarea în locul panicii, moștenirea în locul preferințelor. Oamenii de stat din vechime nu așteptau permisiunea de a fi nobili. Nici noi nu trebuie. Ei nu sunt pierduți, ei așteaptă în noi să fie amintiți, reimaginați, renăscuți.

Instituțiile acelea cu nume sonore de unde auzeam câte un discurs logic și speranța devenea certitudine, unde au dispărut? Imaginați-vă un far a cărui rază de lumină a pâlpâit, nu o dată, ci în mod repetat, până când marea se întunecă, iar navele plutesc în derivă, nesigure de țăr. Aceasta este realitatea tulburătoare cu care ne confruntăm: instituțiile cândva aclamate ca faruri ale securității colective, Națiunile Unite, NATO, nu se prăbușesc în ruină, ci își erodează autoritatea, credibilitatea și coerența. Regulile lor nu mai impun ascultare; rezoluțiile lor, rezonanță; alianțele lor, încredere neclintită. Așadar, ne întrebăm, nu panicați, ci cu o urgență sobră: Ce facem?

Mai întâi, trebuie să numim eroziunea, nu ca declin inevitabil, ci ca neglijență deliberată. ONU, concepută în cenușa războiului mondial ca un forum în care suveranitatea se înclină în fața

umanității comune, se clatină acum sub paralizia dreptului de veto, mandatele subfinanțate și teatrul diplomatic mascat în acțiune. NATO, făurit în creuzetul unității Războiului Rece, este împins sub percepții divergente ale amenințărilor, partajarea inegală a sarcinilor și coroziunea liniștită a regresului democratic în rândul propriilor membri. Acestea nu sunt instituții care eșuează din cauza vârstei, ci eșuează din proprie alegere; abandonate, transformate în arme sau golite de viață de cei care au jurat cândva să le susțină. În al doilea rând, trebuie să rezistăm fatalismului care șoptește: „Dacă sunt rupte, lăsați-le să dispară”. A renunța la „multilateral” nu este eliberare, este o capitulare în fața entropiei (haos). Fără reguli convenite, puterea vorbește mai tare decât principiile; fără cadre comune, fiecare criză devine cu sumă zero; fără descurajare colectivă, agresiunea învață să calculeze riscul în fracțiuni de secundă. Alternativa la NATO nu este pacea, este fragmentarea. Alternativa la ONU nu este suveranitatea, este (singurătatea) solipsismul. Instituțiile nu sunt monumente; sunt mușchi întăriți prin utilizare, nu atrofiați prin ne-utilizare. În al treilea rând, reînnoirea cere mai mult decât reparații, cere reimagina-

Nu desființarea ONU, ci împuternicirea Adunării Generale cu autoritate morală obligatorie; nu dizolvarea NATO, ci extinderea convenției sale dincolo de apărarea teritorială la rezistența climatică, suveranitatea cibernetică și solidaritatea democratică. Acesta nu este idealism, este realism cu previziune. Asemenea unui râu care sculptează noi canale, legitimitatea trebuie să curgă acolo unde încă se adună încrederea: în coalițiile climatice conduse de tineri, în consiliile regionale pentru pace, în platformele digitale care democratizează diplomația. Așadar, ce facem? Încetăm să mai jelim farul și începem să-l reaprindem. Nu cu nostalgie, ci cu curaj. Nu cu vechi planuri, ci cu un curaj nou. Pentru că tăcerea de după căderea ultimei instituții nu este pace. Este sunetul istoriei care își ține respirația, așteptând să vorbim, să acționăm, să reconstruim nu doar structurile, ci voința comună care le face să conteze. Întrebarea nu mai este: pot fi salvați? Întrebarea este: vom fi noi cei care îi salvăm înainte ca întunericul să devină absolut? Să fie pace!

România pe fâșie...

Zoe
Dantes

România nu mai stă la masă. România stă pe margine. Pe o fâșie îngustă de asfalt geopolitic, între două lumi care nu ne mai privesc cu adevărat în ochi. Nu pentru că am fi mici. Doar pentru că am tăcut prea mult. Și mai ales pentru că nu suntem reprezentați. Trăim o senzație ciudată, greu de pus în cuvinte simple, dar ușor de simțit: nu ne mai vrea nimeni cu adevărat. Nici Vestul, nici Estul. Nu pentru că ne-ar urî, ci pentru că nu mai știm să spunem cine suntem și ce vrem. America nu ne respinge. Ne folosește... cât e nevoie. America nu e un părinte rănit care ne întoarce spatele. E un actor pragmatic. America nu „iubește” state, America respectă proiecte. Iar România, în fața Washingtonului, apare tot mai des ca un elev silitor care vine fără temă, dar speră să primească notă de trecere pentru cuminenie.

Avem baze militare, avem parteneriat strategic (tras pe linie moartă), avem declarații frumoase. Dar nu avem o propoziție clară spusă ferm: „Aceasta este România. Asta oferim. Asta cerem”. Declarațiile recente ale prof. Dan Dungaciu nu spun că

americanii ne-au abandonat. Spun ceva mai dureros: că nu ne mai întreabă nimeni ce credem, pentru că nu mai venim cu nimic articulat. Când mergi la o întâlnire și nu spui nimic, nu ești respins. Ești... ignorat pur și simplu. Rusia nu ne vrea. Dar nici nu ne ignoră. Rusia nu „vrea” România. Dar nici nu o subestimează. Pentru Moscova, România nu e un stat cu voce. E un spațiu, un teritoriu NATO, o piesă într-un joc mai mare. Aici e tragedia: nici măcar adversar nu mai suntem ca stat suveran cu identitate clară. Suntem parte dintr-un bloc, fără discurs propriu, fără nerv propriu, fără strategie care să ne poarte semnătura.

Rusia negociază cu forța. America negociază cu interesul. România... așteaptă. Europa ne vede. Dar nu ne ascultă. În U.E. suntem prezenți. Dar prezența nu înseamnă influență. Ne așezăm corect în poză, votăm cum trebuie, semnăm ce ni se cere. Dar nu tulburăm apa, nu schimbăm agenda, nu punem întrebări incomode. Suntem statul care nu deranjează. Servil. Iar în geopolitică, asta e o condamnare la invizibilitate, pe termen lung. Adevărul simplu, pe înțelesul tuturor: România nu este „nedreptățită”. România este neformulată. Nu ne vrea nimeni pentru că nu

ne-am mai vrut noi ca proiect. Ne-am mulțumit să fim „pe partea bună”, fără să mai fim cineva. Când nu știi ce vrei: aliații te folosesc, adversarii te ocolesc, iar istoria te trece la note de subsol.

România pe fâșie nu e un destin. E o stare. O stare care poate fi schimbată. Dar nu cu comunicate. Nu cu vizite fără conținut. Nu cu loialități declarative. Ci cu o întrebare simplă, rostită răspicat, pe care astăzi nu o mai punem: „Ce vrem să fim, nu doar cu cine suntem?”... Până nu răspundem la asta, vom rămâne pe fâșie: nici respinși, nici doriți, doar... tolerați. Iar pentru un stat, toleranța nu e suficientă. Cum iese România de pe fâșie? România nu e pe fâșie pentru că a fost împinsă acolo. România e pe fâșie pentru că s-a retras singură, pas cu pas, din propria poveste. Ieșirea nu începe la Washington. Nu începe la Bruxelles. Nu începe nici măcar la Moscova. Începe la București. România trebuie să spună cine este și nu doar cu cine ține. De ani de zile repetăm: „suntem pro-occidentali”. Dar asta nu e identitate. E orientare. Lumea nu respectă statele „aliniate”. Lumea respectă statele foarte bine definite. România trebuie să poată spune, clar și calm: ce apără, ce nu negociază, unde vrea să ajungă în 10-20

de ani. Nu loialitate oarbă. Proiect! Fără asta, vom fi mereu un aliat util, dar dispensabil la orice oră. Politica externă nu se face cu oameni de partid, ci cu oameni de stat.

Un stat nu poate vorbi serios în lume dacă, la fiecare schimbare de putere, își schimbă tonul, prioritățile și memoria. România are nevoie de: o linie externă stabilă, peste cicluri electorale, diplomați care nu sunt schimbați după simpatii, și mai ales o voce care nu se rușinează să spună „nu”. Respectul internațional începe cu coerența. România trebuie să devină utilă prin inteligență, nu doar prin poziție. Suntem la Marea Neagră. Suntem pe flancul estic. Asta știm deja. Dar poziția geografică e un dar pasiv. Inteligența strategică e un dar activ. Și asta lipsește cu desăvârșire la actuala așa zisă putere. România poate deveni: mediator regional, furnizor de expertiză pe Est, punte între lumi care nu mai vorbesc. Un pod între Vest și Est. Ar fi putut fi cel mai important sub o voce reală cu o viziune corectă. Din păcate, României i-a fost luată vocea prin lovitură de stat. Vocea auzită nu prin aroganță, ci prin competență tăcută.

Un stat respectat nu își disprețuiește propriii oameni. Aici e miezul cel mai dureros. Nu poți cere respect

extern dacă: îți umilești cetățenii, îți disprețuiești diaspora, îți tratezi oamenii ca pe o problemă, nu ca pe o resursă. Cea mai importantă. Statele puternice își apără oamenii în lume. România trebuie să înceteze să-și ceară scuze pentru existența lor. Curajul de a vorbi clar, chiar și când deranjează. Ieșirea de pe fâșie înseamnă să accepți un risc: nu vei mai fi pe placul tuturor. Dar respectul nu vine din conformism. Vine din verticalitate. Un stat care spune mereu „da” ajunge să nu mai fie întrebare. România nu are nevoie să fie „mai mare”, în speță unirea cu Moldova. Are nevoie să fie prezentă. Nu mai zgomotoasă. Nu mai agresivă. Ci mai asumată. Ieșirea de pe fâșie nu e o revoluție. E o revenire. Sub un lider onest, care știe exact ce are nevoie și ce reprezintă România. Care știe că un stat există nu doar ca teritoriu, ci ca voce, memorie și direcție. Când România va ști să spună calm: „Asta suntem. Asta vrem”, nu va mai sta pe margine. Va fi, din nou, pe drum. Deocamdată, suntem doar pe fâșie! Între un Vest care nu pare deloc interesat de noi, decât dacă e o vacă de mulș, și un Est care are interese peste capul nostru. Domnul să vă miluiască.

Absurdul ca paradigmă a unui scenariu „de lucru” deja distopic: „2027” – doar un altfel de import de gaze, petrol și uraniu (post)„putinist”...

Cezar Adonis
Mihalache

Noroc, vorba aceea, cu ăsta micu', zis și „Piticul”, al lui hoasca aia de la Bruxelles... Și tanti, și camarila!... Că, de la prafuri, de la autosuficiență ori de la pornirile lui lăudăroase de aproape următor mare Napoleon al Europei ucrainizate (poate de aia îl și adoră Macron, mai știi?!...), Zelenski tot devaluează scenariile de mâine în fața publicului (internațional) de astăzi... Și, uite așa, aflăm și noi ce matrapazlăcuri mai pun la cale paiațele de la Bruxelles... Că, altminteri, degeaba avem europarlamentari și agenții de influență („lobby”) pe acolo... Noroc, dară, cu piticul agasant, care, acum, a început răcnească (ăsta ar mușca și țâța care l-a făcut mare în Europa, ferice de tanti Ursula că nu mai are de unde să îi deal!), zbierând, dară, nu că Ucraina ar putea adera cândva, ci va adera cert până în 2027... Nu „pe bucăți”, nu „pe capitole”, nici „pe liniuțe” (nici măcar din ălea de tras pe nas), nici „etapizat”, așa cum s-a grăbit Europa să explice ieșirea lăudăroasă a lui Zele de intrare negreșită a Ucrainei în UE, aia „pe pași” fiind doar de

refren de caterincă publică... Pentru că, știe el sigur, nu pe surse, Ucraina va adera la UE în 2027!... Și, deh', deloc stranie coincidență de aritmetică în stele (ale UE), tot în 2027 trebuie să se mai săvârșească un pas, de data acesta impus de Europa propriilor membre, acela de interzicere totală a importurilor de gaze din Rusia... Decizie asumată aproape „otova” de maimuțele europene mâncând din mâna Bruxelles-ului... Cu două excepții, Ungaria și Slovacia, iar, pe drumul de ridicare biped-politică (!) spre poziția vitruviană de refuz, posibil și Bulgaria, care s-a abținut de la vot, toate celelalte state membre semnând docile... Chiar dacă poziția de forță a Bruxelles-ului a trecut deja de linia roșie a despotismului de clică bolnavă, acolo fiind vorba de crimă de națiuni și suveranități, de crimă organizată, fascistoidă... Pentru că tratatul UE impune dreptul suveran al statelor membre de a decide singure ce fel de resurse energetice să utilizeze și de unde să le achiziționeze... Iar acest „eurofemicid” contra statelor membre săvârșit de Bruxelles nu se va opri aici... Pentru că, interzicere tipurile de energie și a zonelor (țărilor) pentru im-

portul resurselor necesare reprezintă doar o parte a briciului decupând, deloc chirurgical, atitudini, tendințe, mentalități, poziționări, elitist naționaliste și suveraniste, de masa servilismului generalizat-impus... Va urma, după interzicerea dreptului unilateral al oricărui stat european de a alege ce energie și de unde să-și procure resursele, impunerea tipului de energie pentru consum național (și, aparent, doar „verde”) dar și selecția piețelor de unde să se aprovizioneze prin cămăta de intermediar a Bruxelles-ului...

Și tot pentru 2027, UE a mai impus statelor membre un termen de aplicare a unei restricții majore: interzicerea totală și a importului de uraniu (îmbogățit) din Rusia... Și nu, explicația nu este deloc cea „vizibilă” acum: faptul că UE procură clienți pentru ofertanții din afara spațiului european (în primul rând, SUA)... Și nu este nici un joc de forță pe care Europa îl poate face doar cu propriile state membre (pentru că în afara UE nu o bagă nimeni în seamă), revărsându-se, frustrată, într-un abuz emoțional-șantajist (comercial, juridic, militar, politic, electoral, de mediu, de chiar drept de viață asupra însăși vieții bătrânului continent) asupra statelor membre

UE, într-un adevărat acces de „eurofemicid” al abcesului cangrenos care a ajuns a trasa viitorul Europei... În fapt, până în 2027, cărțile par făcute strict în favoarea „unchiului Sam”... Și în cazul gazelor naturale și al petrolului pe care Europa le va importa de la acesta (din sursele capturate ori aservite prin pozițiile de forță ale lui Trump, precum cele din Venezuela), dar și în cazul uraniului (îmbogățit) necesar centralelor nucleare din Europa. Pe care, Bruxelles-ul nu-l mai vrea din Rusia, același motiv al războiului zgâriind placa plitudinii, ci din Statele Unite... Care, importă la rândul lor din Rusia, astăzi, pentru sine, mâine, masiv, pentru comerțul trumpist „de export”...

O situație urmuziană, în care absurdul, ca paradigmă a unui scenariu deja distopic, se va întinde până în 2027... Când, odată cu aderarea Ucrainei, și transformarea acesteia în cea mai mare putere de impunere europeană, chiar peste căteii de la Bruxelles, ce vor fi devorați de carcinomul ucrainian în Europa, este posibil să vedem o răsturnare de „agende”, prin obligarea statelor membre să achiziționeze materiile prime

energetice doar din Ucraina. Care le va lua, și la nivel de gaze naturale, și de țitei, dar și de uraniu îmbogățit, nu de la „unchiul Sam”, ci din... Rusia (cu sau fără Putin, atunci...), în baza despăgubirilor de război pe care le va cere de la ruși (puțin probabil însă ca Moscova să le accepte) ori subsumate unui acord de sprijin și reconstrucție oferit de Kremlin (ba, poate, chiar în baza unor relații comerciale reînviolate)... De altfel, în pregătirea acestui moment, avem și expansiunea Ursulei spre India („agendă” comercială, ce va fi plătită scump de Europa prin acceptarea infuziei de migranți pe model Merkel), dar și reacțiile ei vitriolante la adresa Statelor Unite, prin amenințarea că nu va mai achiziționa gaze naturale lichefiate (nu de acum, desigur, ci, cum altfel?!), din 2027) din cauza presiunilor trumpiste asupra Groenlandei (și probabil și asupra Canadei, care a „îndrăznit” să oferteze vari resurse Europei)...

SUA – noul URSS „global”?...

Cristi
Pantelimon

Configurația de putere la nivel global a ajuns într-o fază extrem de interesantă, care naște automat analogii tentante. SUA nu mai poate controla sistematic arhitectura de securitate, economică și ideologică globală. Nu mai poate fi liderul incontestabil al acestei arhitecturi. În aceste condiții, SUA preferă ca sistemul global construit pe calapod american să fie distrus cu o mână americană și, eventual, refăcut cu cealaltă. Ținta principală a SUA este BRICS (China, Rusia, India, Brazilia etc.), dar și fosta aliată supusă, UE, care devine din ce în ce mai vocal „suveranistă” („autonomă strategic”). În acest proces de „distrugere creatoare”, americanii sunt, însă, într-o poziție stranie. Spre deosebire de anii 60-70, când ei conduceau lupta statelor industrializate ale Nordului împotriva Sudului Global de atunci, direcționat de URSS, azi tendința s-a inversat: SUA are din ce în ce mai multe probleme cu statele Nordului industrializat și din ce în ce mai puține cu cele slab industri-

alizate, generic aparținând aceluia Sud global (Nordul este asociat ideii de stat industrializat, Sudul, celei de stat neindustrializat).

Fenomenul acesta este vizibil și la nivel european, și la nivel mondial.

În Europa, SUA are un partener din ce în ce mai neobedient în Nordul continentului, adică la nivelul statelor industrializate, în primul rând cuplul franco-german, la care se adaugă, în mod surprinzător, Marea Britanie. Nici Italia nu este ceea ce s-ar putea numi un aliat necondițional al Americii lui Trump.

În raport cu testul numit Mercosur, italienii s-au opus numai până la nivelul la care și-au atins obiectivele proprii, dar nu mai mult. Dimpotrivă, SUA sunt relativ dorite în zona statelor mici, neindustrializate, ale estului continentului. Valul suveranismului american nu a clătinat arhitectura centrului european, ci a nuanțat comportamentul statelor europene pe axa Nord-Sud (faptul că UE se pregătește, după episodul Mercosur, să semneze un tratat de liber schimb cu India, va amplifica fenomenul de care vorbim). La nivel global, SUA este din ce în ce mai puțin

contestată în America Latină, este relativ tolerată de India (o țară care a refuzat să participe recent la exercițiile militare ale Chinei, Rusiei și Iranului, semnalizând o poziție de vagă neutralitate), dar se confruntă, tot pe aliniamente nordice, cu poziția surprinzătoare a Canadei, care a hotărât să semneze un parteneriat strategic cu China! Ca și URSS-ul pe vremuri, SUA este azi o putere temută mai mult decât dorită, și, lucru mult mai important, e percepută ca fiind puterea secundară (regresivă) în raport cu ascensiunea fulminantă a Chinei. Ca și URSS-ul de odinioară, SUA refuză instituțiile globale, care sunt îmbrățișate de China și cei ce caută s-o imite pe aceasta din urmă (UE în primul rând), dorind, în schimb, să se asigure că poate să creeze o lume alternativă, a sa („Consiliul pentru Pace” – noua lume semi-globală americană).

Poate părea șocant și cinic, dar chiar apetitul președintelui american pentru pace este un semn al erodării hard-power-ului american. Exact ca și în vremea URSS-ului, o putere care lupta pentru pace mai ales când nu deținea bomba

atomică, azi, SUA amenință Iranul după care mulțumește Teheranului că nu a executat manifestanții, răpește un președinte de stat după un scenariu care se apropie mai curând de o negociere și anunță că se retrage pe aliniamente de tip Monroe. Pentru o putere care a debutat după încheierea războiului rece cu invadarea Iraq-ului și seria lungă de intervenții militare, inclusiv în Afghanistan, este o schimbare epocală. Comportamentul de mare putere nemulțumită de ceea ce se petrece la nivel mondial este de asemenea tipic URSS-ului războiului rece. Aspirații globale aveau și rușii, dar neputând să le atingă, păreau literalmente o putere frustrată. Războiul tarifar permanent al lui Donald Trump cu aliații se înscrie fix în această logică. Nu în ultimul rând, e de notat încă o trăsătură care apropie profilul actual al SUA de cel al URSS-ului din faza decadentă a acestuia. Este vorba despre renunțarea la mirajul aceluia soft-power american, care dăduse roade atât de dulci pe terenul SUA. Înainte de a se retrage din poziția de lider cu pretenții globale, nici URSS-ul nu mai avea o ide-

ologie de export. Comunismul revoluționar și anti-imperialismul apuseseră demult. „Suveranismul”, pe care americanii îl exportă azi, este o palidă imagine a impresionantului aparat ideologic pus în scenă pentru promovarea democrației globale cu numai doi ani în urmă... Culmea este că acest suveranism, analizat atent, nu face decât să erodeze imaginea SUA; orice politică națională suveranistă, confruntată cu comportamentul de tipar „distructiv” al SUA, trebuie că devine mai degrabă circumspect în a merge alături de SUA, cea care, iată, se întoarce pedepsitor asupra aliaților, numai pentru că aceștia sunt... suveraniști! În schimb, China nu a avut niciodată o politică asumată de tip soft-power. Se pare că nu are nevoie. După principiul tradițional care spune că „faptele vorbesc”, chinezii au nevoie doar de timp pentru a demonstra ceea ce este mai mult decât vizibil la nivel global: unipolarismul a murit definitiv. E liber la configurații geopolitice dintre cele mai neașteptate!